

[Damsgaard.]

jeg ikke er rimeligt. Ej heller er det rimeligt at tvinge de Dreng, der ønsker at gaa ind i Dæksmandskabets Rækker. Jeg finder det, som sagt, meget ønskeligt, at de sidstnævnte Dreng, og ogsaa andre Kategorier, kommer paa Skole, men jeg har den Opfattelse, at de faar et bedre Udbytte — det gælder i øvrigt alle, men især dem, der fortsætter som Sømænd — af et saadant Ophold, naar de en kortere Tid har prøvet Sømandslivet i Praksis; saa har de dog lidt praktisk Erfaring som Baggrund for Undervisning, og jeg tror, det er en almindelig Erfaring fra Skolearbejde med de unge, at en Tids praktisk Arbejde i det paagældende Erhverv giver de bedste Betingelser for, at Eleverne faar et godt Udbytte af en mere teoretisk Uddannelse.

Og mon man ikke ogsaa bedre tjener det sidste af de 3 Hovedformaal: at bibringe Sømandsstanden et vist Maal af Almendannelse, hvis Eleverne dog har prøvet lidt af Sømandslivets Hverdag, inden de kommer paa Skolen? Jeg tror det. I øvrigt er det jo kun meget lidt, der formentlig kan naas i saa Henseende paa et 3 Maaneders Kursus. I Skibene og i Havn skal de unge vel først og fremmest lære og opdrages, og her har det ældre Mandskab, Officererne i Skibene, et stort Ansvar over for de Dreng, der kommer om Bord. Kan det offentlige gøre noget, er jeg enig i, at det ikke maa forsømmes. Det var ogsaa et Led heri, at Rigsdagen forleden gav enstemmig Tilslutning til Forslaget om Velfærdsforanstaltninger for søfarende i fremmede Havne. Det var netop et Led i Bestræbelserne for at hjælpe Sømændene til Almendannelse og give dem noget af det, som Sømænd er afskaaret fra sammenlignet med Folk, der bor paa Landjorden: Deltagelse i Kurser o. lign. Det Kursus paa Sømændsskole, der her er Tale om, kan selvfølgelig ogsaa tjene dette Formaal, men som sagt, i den korte Tid kan der ikke gøres alt; det er Livet og Arbejdet om Bord paa Skibene, der skal give disse unge Mennesker den Uddannelse og Op-læring, de skal have først og fremmest.

Mit Parti og jeg mener altsaa, at Drengene eller deres Forældre selv maa afgøre, om der skal et Skolekursus til eller ej, før Drengene paamønstres et Skib. Det synes jeg godt man kan overlade til dem. Men vi mener ogsaa, at et Skoleophold for disse unge Sømænd i det hele taget skal være frivilligt. Lad os prøve, om de ikke møder frivilligt i disse Skoler. Det skal ogsaa være frivilligt, paa hvilket Tids-

punkt af den unge Sømands Uddannelse han ønsker at tage dette Kursus. Jeg tror nu, at de unge Sømænd i stort Tal vil søge Skolerne, naar de først faar Tilbudet, de Sømænd, som virkelig har Brug for denne Uddannelse, og jeg tror, at Udbyttet af Skoleopholdet bliver større for de unge, naar det gives som et Tilbud og ikke som et Paabud. Det er en Erfaring, man ogsaa har fra andre Erhverv; det gaar bedre, det er lettere at undervise, naar man giver dem Tilbudet, skaber Rammerne, men ikke siger, at de skal. Derfor er det min Mening, at vi nu skal skabe Rammerne om en god Sømandsuddannelse, en god Sømandsundervisning, maaske ikke med saa mange Skoler som foreslaaet, men saadan, at der gives Sømændene dette Tilbud, og saa ser vi, om de vil tage imod den Hjælp, der her gives. Jeg tror, at de vil. Både i Norge og Sverige og nok i de fleste andre Lande, hvor man har en god Sømandsundervisning som den, vi nu vil gennemføre her, hviler den paa et frivilligt Grundlag. Det er kun i vort Land, man paa dette Omraade som paa saa mange andre fra en vis Side tror paa Tvang og Paabud. Det skulde da heller ikke gerne gaa saadan, at man med en tvungen Skoleundervisning skulde hindre Skibsfarten i at faa den nødvendige Tilgang af ungt Mandskab. At den højtærede Minister og Kommissionens Flertal, som ønsker det tvungne Skoleophold, selv har en bange Anelse om, at det kunde gaa saadan, fremgaar af Lovforslagets § 7, Stk. 2 og 3, hvor man netop forbeholder sig at kunne udmønstre Dreng uden forudgaaende Skolegang.

Med Hensyn til Antallet af Skoler har jeg allerede gjort en Bemærkning. Hvad angaar Skolernes Placering, Driftsudgifternes Fordeling mellem Stat og Kommune, Rederier og Elever, kan vi formentlig forhandle i det Udvalg, som jeg ønsker nedsat, og jeg føler mig ikke saa sikker som Socialdemokratiets ærede Ordfører, der mente, at Lovforslaget i Huj og Hast kunde blive gjort færdig i de faa Dage, der er tilbage af denne Samling. Jeg tror, det vil være forstandigt, at vi grundigt overvejer det, saa der bliver skabt Rammer om dette Skolearbejde, som ogsaa kan holde fremover.

Til Trods for at den sagkyndige Kommission har foreslaaet at oprette 4 Skoler, det er dens primære Forslag, 2 i Jylland, 1 paa Fyn og 1 paa Sjælland, foreslaar Ministeren nu 6 Skoler. Det hænger nok sammen med, at man maa søge Lokalespørgsmaalet løst i Forbindelse med bestaaende Skoler, men Spørgsmaalet om, i hvilke Byer disse Skoler skal oprettes, kan vi formentlig